

Tryggheten och valet

Trygghet är drivkraften i svensk politik. Motivet inför väljarna för de stora socialdemokratiska reformerna under välfärdssamhällets glansdagar var att skapa större trygghet, inte att genomföra socialism.

När det har gått dåligt för socialdemokraterna i val har tryggheten varit hotad -- av byråkrati, kärnkraft eller löntagarfonder som socialdemokratiskt styre förknippats med.

Motsatt utmålans motståndarnas politik som hot mot tryggheten. I en valrörelse där socialdemokratisk trygghet ställs mot "kall högerpolitik" brukar loppet snabbt vara kört för den borgerliga oppositionen. Efter den borgerliga alliansens ekonomisk-politiska villaträdgårdsuppgörelse i Bankeryd verkar allt klart för en Agendainledd ettårig valrörelse där försvaret av bidragsnivåer i socialförsäkringarna blir socialdemokraternas trygghetstema mot den kallhamrade, reaktionära höger som sägs vara den verkliga sanningen bakom den resonlige Reinfeldt och "de nya moderaterna". Alliansen å sin sida bjuder på trygghet genom en borgerlighet som håller ihop -- bara en sådan sak! -- och löfte om en politik som skapar jobb. Med fasa och leda fruktar många med mig ett år av ekonomisk-politisk debatt på ett sällsamt sätt samtidigt fylld av svajiga förenklingar och oförståeliga exakta ekonomiska utfallsberäkningar.

Förvisso är mycket otryggt inför framtiden. Arbetslösheten och oförmågan att i en uppåtgående konjunktur skapa nya arbeten är ett grundläggande problem. Globaliseringen är oundviklig och bjuder många möjligheter att främja fortsatt välstånd och internationell samhörighet. Men dess omvälvningar är omskakande och otrygga.

Hur vi än förhåller oss till globaliseringen och försöker styra den i goda banor, är den stora underliggande frågan kring arbetslöshet och framtida tillväxt i Sverige. Men den ska vi uppenbarligen inte diskutera i valrörelsen om partierna får råda.

Omvärlden och allra minst europeiska unionen tycks inte längre ha någon som helst plats i svensk politisk debatt. Fredrik Reinfeldts "ABB"-linje (anything but Bildt) berör konsekvent inte Europa, och Göran Perssons enda europeiska tema är plötsligt att i fransk-tysk debatt-efterföljd utmåla "den amerikanska modellen" som det vi verkligen ska vara rädda för. Det finns förvisso all anledning att ta avstånd från George W Bushs krigspolitik. Mycket i amerikansk social och ekonomisk politik är oss främmande. Men till ironierna hör ju att svensk politik under Göran Persson internationellt utmålans som en framgångsrik blandning av skandinavisk jämställdhetstradition och amerikansk-brittisk avreglerings- och privatiseringspolitik. Persson brukar närmast ta Bushs person till försvar och var under fjolåret en av få europeiska regeringschefer som kunde besöka Vita huset under avspända former.

Kanske finns andra trygghetsteman som mer än ersättningsnivåer engagerar oss väljare det närmaste året. Både terrorism och fågelinfluensa förefaller ha kommit närmare den gångna sommaren. Och mitt i alla rapporter om laglöshet och social misär i New Orleans finns också en växande svensk verklighet av bostadssegregation, diskriminering och ungdomsarbetslöshet som grogrund för organiserad brottslighet. Samtidigt med kaffet i trädgården i Bankeryd besatte ett rånargäng södra E4-infarten till Stockholm.

-- Välkommen till krigszonen, hälsade mig en riksdagsledamot bistert efter att ha suttit fast i timmar på motorvägen omgiven av brinnande bilar.

Det finns trygghetsfrågor inför valet 2006.

Anders Mellbourn

Politisk krönikör